

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
558/23.11.2017

Parlamentul României Senat

*Comisia pentru drepturile omului,
culte și minorități*

*Comisia juridică, de numiri,
disciplină, imunități și validări*

Nr. XXVI/265/11.06.2013

Nr. XIX/319/2013/15.11.2017

RAPORT COMUN

asupra

Propunerii legislative privind punerea în aplicare a prevederilor art.9 Justiția al Chartei Europene a Limbilor Regionale sau Minoritare conform Legii de ratificare nr.282/2007

În conformitate cu prevederile art. 68 din Regulamentul Senatului, republicat, cu modificările și completările ulterioare, Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități și Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări au fost sesizate, prin adresa nr. **L558/2013**, de către Biroul Permanent al Senatului, în vederea dezbaterii și elaborării raportului comun asupra **Propunerii legislative privind punerea în aplicare a prevederilor art.9 Justiția al Chartei Europene a Limbilor Regionale sau Minoritare conform Legii de ratificare nr.282/2007**, inițiatori: Márton Árpád-Francisc - deputat UDMR; Máté András-Levente - deputat UDMR, adoptată de Camera Deputaților în condițiile art. 75 alin.(2) teza a III-a din Constituția României, republicată.

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea mai multor acte normative, respectiv Legea nr. 303/2004, Legea nr. 304/2004, Legea nr. 134/2010, Legea nr. 135/2010 și Legea nr. 554/2004. Astfel, prin prezenta inițiativă se propune ca auditorii de justiție, judecătorii stagiari și procurorii stagiari să poată susține, la cerere, un examen de cunoaștere a limbii unei minorități naționale la care se referă art. 5 din Legea nr 282/2007 și, ulterior, după "susținerea cu succes" a acestuia, stagiarii să poată "solicita cu precădere" numirea în funcție la judecătoriile în raza cărora minoritatea respectivă are o pondere semnificativă. Aceleași prevederi sunt propuse și în ceea ce privește prioritatea în "alegerea posturilor" la aceste judecătorii, după promovarea examenului de capacitate.

De asemenea se propune ca actele procedurale să fie întocmite în limba română, iar cererile și alte înscrisuri să poată fi depuse atât în limba română, cât și în limba unei minorități naționale prevăzute la art. 5 din Legea nr. 282/2007.

La ședințele comisiilor au fost prezenți reprezentanți ai Guvernului, domnul Mihail Cucu – consilier și doamna Anișoara Ștefănescu – consilier de la Ministerul Justiției.

Consiliul Legislativ a avizat favorabil propunerea legislativă, prin avizul cu nr. 998/23.09.2013.

Consiliul Superior al Magistraturii a avizat negativ propunerea legislativă, prin hotărârea cu nr. 1109 din 8 octombrie 2013.

Guvernul, prin punctele de vedere transmise în anii 2013, 2016 și 2017, **nu susține** adoptarea propunerii legislative.

Comisia pentru politică externă, Comisia pentru muncă, familie și protecție socială și Comisia pentru egalitatea de șanse au avizat negativ propunerea legislativă.

Prin Legea nr. 282/2007, România a ratificat Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare, adoptată la Strasbourg la 5 noiembrie 1992. Măsurile în favoarea folosirii limbilor regionale sau minoritare în viața publică sunt reglementate, în ceea ce privește justiția, la art. 9 din Cartă.

În urma dezbaterilor Comisiei pentru drepturile omului, culte și minorități și Comisiei juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări din cadrul ședințelor din 28.03.2017, respectiv 08.11.2017, membrii celor două comisii, **au hotărât, cu majoritate de voturi, să adopte un raport comun de respingere**, cu următoarea motivare:

- Dispozițiile prevăzute de Legea nr. 304/2004 stabilesc că cererile și actele procedurale se întocmesc numai în limba română;
- Constituția prevede la art. 128 alin. (2)-(3) că cetățenii români aparținând minorităților naționale au dreptul să se exprime în limba maternă în fața instanțelor de judecată, în condițiile legii organice și că modalități de exercitare a acestui drept, inclusiv prin folosirea de interpreți sau traduceri, se vor stabili astfel încât să nu împiedice buna administrare a justiției și să nu implice cheltuieli suplimentare pentru cei interesați;
- Unele măsuri propuse prin inițiativa legislativă prezintă în mod clar influențe financiare, însă nu sunt prevăzute și estimările acestora, și astfel nu se respectă dispoziția constituțională, de la art. 138 alin. (5) din Constituția României, republicată, care prevede că „*nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.*”
- Referitor la amendarea Legii nr. 303/2004, se înțelege că, potrivit legii române, în acord cu documentele europene incidente în problemă, selecția și cariera judecătorilor se bazează pe merite, având în vedere evaluările, integritatea, abilitățile și eficiența.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria **legilor organice** și urmează să fie supusă votului plenului Senatului, împreună cu **raportul comun de respingere**, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

Senatul, în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală și ale art. 89 alin. (8) pct. 2 din Regulamentul Senatului, **este Cameră decizională.**

Președinte,

Senator Marius Petre Nicoară

Secretar,

Senator Derzsi Ákos

Președinte,

Senator Robert-Marius Cazanciuc

Secretar,

Senator Adrian-Nicolae Diaconu